

A szerkesztő lakása:

Rimaszombat, Főter. Ide vagy a főmunkatárs ezimére intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja.

Egész évre . . . . 8 korona
Fél évre . . . . . 4 korona
Negyedévre . . . . 2 korona

Tanítóknak egész évre 4 kor.
fél évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó hivatal:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca 1. szám a. a könyvnyomdában. — Ide intézendők a kiadóhivatali illető előfizetés, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petisors térfogata . . . . . 12 fillér.
Bélyegdíj; minden beiktatás után . . . . . 60 fillér.

Nyilttér:

Egy sor . . . . . 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legzélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést** csak a kiadóhivatal vesz fel.

Magyar nemzeti alapítvány.

Jász-Nagykún-Szolnokvármegye egyik legutóbbi gyűlésén Gyömöre Felix megyebizottsági tag, egy nevezetes és nemes czélját tekintve, időszzerű indítvánnyal lépett fel, arra kérte a vármegyéket, hogy a magyar nemzeti kultúra terjesztése és erősítése czéljára szavazzanak meg egy százalékos önkéntes pótdót.

Arról van szó, hogy maholnap önmagunkat kell megvédelmezni saját hazánkban, abban a hazában, és azon az ösök vére által megszentelt földön, a melyben és a melyen bölcsőnk ringott, s egykor életfáradalmink után örök álmunkat fogjuk aludni. Lelketlen, magyar kenyéren élő és ettől meghizottak agyarkodnak ellenünk s csak a kedvező alkalmat várják, hogy sebeket üthessenek nemtelen fegyvereikkel annak az édes anyának a szívére, kinek ők hálátlan gyermekei.

Igen! fájdalom, hálátlan gyermekei. Vagy van-e ország, mely a nemzetiségeket több jogokban részesítette volna mint a magyar? Nem tartott meg magának semmi előjogot, önzően, szertelenül, hanem megosztotta azokat a közötté élő nemzetiségekkel. Nemcsak élni hagyta őket, hanem, jóllehet nem szolgáltak rá, a rendelkezésére álló szellemi és anyagi tőkék bőséges kamataiban részesítette őket épp úgy, mint önfiait.

És e jótéteményekkel szemben a hála helyett idegenkedésre és gyűlöletre talált.

Megadtunk a közöttünk lakó nemzetiségnek mindent, amit csak egy lovagias, becsületes nemzet megadhat; megadtuk ingyen, egyedül azt kötve ki, hogy jó hazafiak legyenek. És most? midőn békének kellene virulni a hazában, mely úgy is eleget szenvedett, jogtalan törekvések burjánoznak uton-utfélen, előléssel fenyegetve századok munkásságának virágát.

És ha nem akarjuk, hogy romba dőljenek eddigi munkásságunk eredményei, védekeznünk

kell az aknamunka ellen, nehogy az felrobbanva, kiszámíthatatlan károkat okozzon.

Ily szomorú körülmények közepett társadalmi uton kell a magyar állameszmét megvédeni és annak tiszteletet szerezni.

Ezt a czélt akarja elérni Gyömöre Felix alaposan megokolt indítványával. Összműködésre kívánja szólítani az egész társadalmat, hogy mentse a magyar állameszmének azokat a határ-vármegyéket, melyeknek félrevezetett lakói egy dákóromán birodalom megalapításán fáradoznak és következetes szemérmelenséggel követik el itt is, ott is a hazaárulást.

Ezen a veszélyeztetett pontokon tehát fokozottabb mértékben kell fejleszteni kulturális intézményeinket, és javítani kell azt a talajt, melyben a különböző nemzetiségek aspirációinak bógáncai megsemmisítéssel fenyegetik a magyarosodás eddigi zsenge ültetéseit.

E czélok megvalósítása azonban pénzzel, nagyon sok költséggel jár. Ezt kell tehát előteremteni. Csak kezdeni kell és az eredmény még fokozottabb munkásságra fog serkenteni minden hazafit. S ha valaki keserűséggel gondol erre az egyszázalékos pótdóra, ne feledje a legnagyobb magyarnak örökigaz mondását:

„Az egészséges nemzetnek egy főkiséreje a nemzeti nyelv, mert míg ez felmarad, a nemzet is él, bármi sínlőde is sokszor, de ha az egyszerű elmul, akkor csak gyászfüvet terem e hon, mely a voltakéért szomorúan eregeti földre esüggesztett lombjait.“

Meg kell tehát mentenünk azt, a mi némely vidéken veszni indul: a magyarságot. Lépésről-lépésre vele kell munkálni, hogy e hazában élő minden ember tudja annak a földnek a nyelvét, melyen neki élni és halni kell. Ebből a magyar nemzeti alapítványból azután a veszélyes pontokon iskolákat lehetne állítani kipróbált tanerőkkel és jó hazafiakkal. Biztosítani kell meg-

elhetésüket jó fizetéssel, hogy így az anyagi gondoktól menten, egész tevékenységükkel teljesíthessék fontos miszsiójukat.

Csakis ily módon lehet a fenyegető veszélyt elkerülni.

A magyar társadalom minden súlyos megterhelhetése dacára is még nagy erő. Ha megmozdul, csodákat teremthet. Erejével párhuzamosan halad áldozatkészsége, ha nemzeti ügyről van szó. Áldozni tud is, akar is. Elmondhatjuk, hogy a haza összes polgárai tudják kötelességeiket. Nem satnyult el még a magyar, hazájáért megnyílik szíve.

A magyar nemzeti alapítvány eszméje, azt hisszük, minden vármegyében s így megyénkben is, és pedig talán már a legközelebbi közgyűlésen kedvező fogadtatásra fog találni. És nem sokára együtt lesz az az összeg, mely fillérekből fog ugyan összegyűlni, de kulturánkat mégis hatalmas lökessel fogja előre vinni.

Nincs okunk kételkedni, hogy Gömörvármegye, melynek dieső multja oly gazdag nagy tettekben, most is hű marad multjának tradícióihoz. Örömmel fogja magáéva tenni Gyömöre Felix indítványát, szívesen és vita nélkül fogja megszavazni azt az egy százalékos pótdót, mely hazafias czélt fog szolgálni és érvényt szerez a magyar állameszmének, erőt ad a társadalom kezébe, és állandóan biztosítja a magyarságnak a nemzetiségek közepett a vezérszerepet.

Széchenyi azt mondja: „Valamint egy ki nem mondható édes érzés azon lényt, kit szeretünk, nemcsak szolgálni, hanem érette szenvedni is: úgy felette nagy s tiszta öröm nemcsak fáradni a honért, hanem annak előmenetele végett érzékeny áldozatokat is tenni.“ E szavakat, ha szívünkbe véstük, nem fogunk megijedni az újabb tehertől, hanem oda tesszük azt zugolódás nélkül kulturánk oltárára, nem feledve, hogy amit

T Á R C Z A.

Roffi Borbély Lászlónak

— 89-ik születésnapja alkalmából —

Kedves jó Bruderem!
Nyolcvannyolcvolcvan vége . . .
A nyolcvankilenczes
Lép ma örökébe.
Bár ez hosszú pálya!
De légy büszke rája.
Mert jellem s becsülés
Annak koronája.

Mit mondjon barátod
Születésed napján?
Nagyravágyó nem vagy,
S nem is leszesz az tán?
Nem árasztottál fényt,
Nem törtél új ösvényt,
Ámde a szívjóság
Minden lépten kísért.

Szerényen folyt élted,
Mint csergő kis patak,
Melynek úde partján
Gyermekek játszanak.
Szeretve szerettél,
Senkit nem sértettél,
S hol szükségét láttál,
Adtál, segítettél.

Az áldott nyári nap
Mielőtt leszállna,
Hosszu sűgárt vet még
A viruló tájra;
Munkát végzők dalát,
Est-harangszó zaját
Hallgatja, s úgy kíván
Csendes jó éjszabát.

Ilyen legyen egykor
Neked is alkonyod,
Dal legyen altatód,
Szent hitünk vánkösöd.
De még soká éljed
S örömeik közt élvezd,
Mit a jóságos ég
Adni képes néked!

Szathmáry-Király Barnabás.

Hozomány nélkül.

Ha Margit a tábornok házi báljain a nagy szalónba belépett, meztelen szép vállával, mosolyogva, üdén, az ajtó mellett csoportban álló tiszték hízegő morajjal fogadták. Mögötte anyja ment, a méltóságos, de kissé vidékiesen ríktó öltözetű urnó, ki kevélyen rázta meg ősz haja esigait, mintha azt mondaná: „Ez az én leányom.“ Hátul az apa a 123-ik ezred ezredese, a beteges szelid, esüendes öreg ur követte őket, vigyázva, hogy ne hágjon az uszályokra.

Alig ültek le, a versaillesi helyőrség színe-java vette körül Margitot. Szőke és barna bajuszu, merész és álmodozó pillantású hadnagyok és századosok törték magukat, hogy nevük belejuthasson az ezredes leányának tánczrendébe. S a szép teremts a lámpák aranyos világában a zene hangjainál könnyedén és bájosan tánczolt a kedvét kereső fiatalemberek karjain.

A tiszték szemében Margit minden kívánsága parancs, minden bohó ötlete törvény volt. Hogy is ne, mikor az ezredes leánya! Mikor az előléptetések lajstroma készült, elég volt csak annyit mondania: „Ah ez a hadnagy derék tiszt, pompásan tud keringőzni“ és azonnal eldólt egy egész pálya sorsa. Margit úgy is bánt a tiszt urakkal, mint valami kis hadvezér s röviden, kaczerán parancsolgatott nekik.

Igy lett huszonkét éves, mindig vidám napokat élvező és kissé cigány módon egyik helyőrségből a másikba kerülve. Anyja türelmetlenkedni kezdett; szerette volna már főkéntösen látni leányát. De Margit és az udvarlók közé rémes akadály gördült, melyre ez volt írva: „Nincs

hozománya!“ A tiszték udvaroltak a szép leánynak, nevetkéztek, tánczoltak vele, arra azonban egyikük sem gondolt, hogy elvegye.

Kedveskedni az ezredes leányának, hogy az ember könnyebben mehessen elő, — hagyján. De elvevni a kisasszonyt, az már más! Ez nem jutott az eszébe senkinek, főké azoknak nem, a kiket Margit kintüntetett. Mert volt neki egy félénk, remegő imádója is, a kin csak nevetni szokott.

Ez a szerencsétlen udvarló, egy vörös bajuszu, kék szemű, természetes lotaringiai fiu volt, ki a saüntmaxenti katonai akadémiából került ki Tizennyolcvéves kora óta szolgált, a coulmeiersi ütökzetben megsebesült és megkapta a hadiérmet. Paraszt szülőkötől eredt, tagbaszakadt vérmes ember volt és keveset beszélt, bár sokat tudott. A gyakorló téren mindig megállta a sarat, de a szalónban meglehetősen félszegen viselte magát. Rosszul tánczolt. Csak azért kérte egyszer tánczra az ezredes leányát, hogy nevetlennek ne mondják. És akkor is úgy össze zavarta a négyes figuráit, hogy nem birt kiokoskodni a legügyesebb szakfőrfi sem. Ez a szerencsétlen kísérlet épp elég volt a szegény fiunak és inkább ment volna seregfontó ágyuk elé, semhogy ismét a csufondáros pillantások kereszttüzébe kerüljön.

Az ablakrésbe vonulva, órák hosszai nézte, hogy tánczol az imádott leány másokkal. Tekintete követte a mulatók forgatagában el-ekülő kis fejet és a távolból esükkolta a fehér vállat. Néha úgy felbátorodott, hogy a mamához közeledett és kimerően bókolt neki. Ez volt merészségének netovábbja.

Irgyven látta, hogy csaponganak bajtársai Margit körül, hogy kecseskednek és feszítenek. Végtelen szomorúsággal gondolta magában: „Egy sz p nap majd csak azt hallom, hogy valamelyikök elveszi, s azzal vége lesz mindennek.“ Hónapos szobájának fagyos esüdjében néha rászakadt a kétségbeesés. Ilyenkor észre akarta magát téríteni. Hát nem örült, hogy az elkényeztetett gyermekre gondol, aki csak arra született, hogy fény és pompa között éljen. Valami gazdag család fia lesz neki a férje, nem pedig egy szegény felkapaszkodott katonatiszt.

De azért gondolata mégis csak Margit körül járt. Álmatlan éjszakáin egyre maga előtt látta, a mint könnyedén, mosolyogva keringőz. És a jó fiunak úgy tetszett,

a magyar kulturának tettünk, azzal magyar nemzeti önállóságunkat erősítjük meg.

Ezt meg nem erősíteni bűn, törekedni rá: kötelesség K—s.

A megyebizottsági őszi közgyűlésnek általunk már közölt terjedelmes tárgysorozatóban számos nagyfontosságú ügy szerepel. Általános politikai érdekei a katonai hatóságok és a törvényhatóságok között való levelezés tárgyában leérkezett belügyminiszeri rendelet, melylyel szemben, mint értesültünk, erős visszahatás fog a közgyűlésen nyilvánulni. Ugyancsak politikai érdekei Nógrádmegye közönségének átirata is a nemzetiségi igazgatóság megállapítása tárgyában általa elfogadott felirat támogatása iránt, mely köztudomás szerint az előzetes ezenzúra egy nemét óhajtja alkalmazni a nemzetiségi hírlapokkal szemben. Ezen átirat előreláthatólag egyszerűen tudomásul fog vétetni, nem lévén megyénk közönségének szabadelvű hagyományával ezen, a visszaélésre felettébb alkalmas eszköz támogatása összeegyeztethető. Egyik legkiválóbb fontosságú pontja, továbbá a tárgysorozatnak a megyei közigazgatási járásoknak a járásbírói területek és székhelyekkel leendő összhangba hozatala tárgyában leérkezett újabb belügyminiszeri rendelet, mely minden valószínűség szerint élénk discussióra fog alkalmat szolgálni. Mi e részben megyénk egyes járásbírói székhelyeinek óhaját a jogbírói székhelyek áthelyezése iránt komolyan fontolóvá veendőnek tartjuk, s értesülésünk szerint a ezébbavett határozatban is a méltányossági szempontok fognak domináló szerepet játszani. Végül városunkat közlő érdeklő ügy a frmaszombatvárgedei vicinális ut kiépítéséhez való hozzájárulási arány megállapítása, illetve az e tárgyban városunk részéről benyújtott felelkezés elintézése.

A Garamvidék főszolgabírói hivatalt óhajt, jelzi rosznyói lapársunk, ismertetőn egy hosszabb memorandumot, mely szerint „megyénk Garam vidéke meguntta már az eddig élvezett szabadságszerű szabadságot, s a legközelebb tartandó megyebizottsági közgyűlés elé kérvényt intéz egy, a Garamon létesítendő szolgabírói székhely érdekében.“ Értesülésünk szerint a terv érdekében a Garamon erős agitáció folyik, melytől a kezdeményezők a legjobb sikert remélik. A kérvény eddigelé a közgyűlés napirendére nincs tűzve, s azzal az állandó választmány sem foglalkozhatott.

Közgazdaság.

Gazdasági egyleti cél a köztelekkel.

- 1.) A gazdasági egyleti központ nem lehet más, mint egy oly telep, a melyen elfér egyelőre a gyűlések megtartására szükséges ház, oly berendezéssel, hogy ebben állandó lakással és üzleti helyiséggel bírjon a gazdasági egyleti titkár, legyen ebben az üzleti helyiségben az igazgatónak is helye, a hol hivatalos munkáját végezhesse, a hol mind a két hivatalnokával az egyletnek az egyleti tagok találkozhassanak, leveleiket intézhessék és ügyeiket elrendezhessék.
- 2.) Legyen ez a telep alkalmassá téve arra is, hogy az egyleti élet előhaladásával járó munkakör szükségletére lakó, elhelyező helyiségek is berendeztessenek, sőt gazdasági állatok is elhelyezhetők lévén, esetleg kiállítási czélokra is szolgáljanak.
- 3.) A szántás vetés, termények kaszálata, összegyűjtése, a különböző trágyanemek alkalmazásának gya-

hogyan a szép teremtés ingerlő kacérsággal hívogatta őt. „Hátba mégis kellenék neki“, gondolta magában: És szíve úgy dobogott, hogy egészen elfuladt bele. Egy reggel többé nem bírt magával. Nem tűrhette tovább ezt az életet. Elment az őrnagyhoz, ki mindig érdeklődött iránta és kérte: menjen el az ezredeshez kikapogadni, hogy milyen fogadtatásban részesülne, ha megkérné Margit kezét. Az egész napot a víz partján töltötte, nézve a pontyok viczkádozását a napfényben; már sajnálta a lépését és sötétnek látta maga előtt a jövőndőt.

Este a kaszárnya udvarán az őrnagy félrehívta őt és ezt mondta:

— Voltam az ezredesnél . . . Igen szívesen fogadott és ezt felelte: „Az ő fiatal barátjának nincs pénze, az én leányomnak sincs hozományja; ha egy pár lenne belőlük, vak vezetne világtalant“ . . . Teringettét igazán is van neki! Ne gondoljon többé a kisasszonyra! És ha busul, keressen vigasztalódást a filozófiában.“

A hadnagy megköszönte a jó tanácsot, de nem keresett vigasztalást, hanem mikor Tonkingban való szolgálata kerestek tiszt-eket, jelentkezett ő is és a következő héten Brestben hajóra szállt. És mig nehéz szívvel vitorlázott a viharos tengeren, a leány gondatlanul, boldogan táncolt a kivilágított teremben, a zene édes hangjainál.

Két év mult el. Az öreg tábornok még mindig egyre-másra rendezte a mulatságokat palotájában, de a fényes katonai búlokon a szép leány, a ki egykor annyi fejet forgatott el, nem jelent meg többé. Az ezredes hírtelen meghalt, még mielőtt tábornokká nevezték volna ki. Özvegére és árvájára egyszerre esőndes, komor napok következtek. A pillangó módjára csapongó sok tiszt nyomtalanul eltűnt Margit anyja mellől. Az új ezredesnek is volt felesége és leánya. Ezek lettek most az uralkodó csillagzatok; a letűnteknek alig jutott most az utczán egy szórakozott sapkaemelés; aztán mindenki sietett menekülni előlük.

Az özvegé és az árva keserű mosolygással haladt odább. A parkba mentek, gyönyörködni az őszi utolsó szép napjaiban. A nap megaranyozta a márványszobrokat és a sárguló leveleket. A gyászruhás két nő leült egy padra és a katonazene földidézte lelkükben az elmúlt jó idők. Ugy tetszett nekik, hogy életük nem változott meg

korlati megmutatása, különösen a terményeken ezek után észlelt eredmények szemléltetése, szóval a bizományba helyezett, egyes gyárosok által próbatételre adott ekék és mindenféle gépek munkájának eredményes szemléltetése, ezek alkalmazásának megtanulhatása, — szintén itt lenne feltalálható, sőt több; a vers takarmányok eltartására szolgáló próbatételek, a vetőmagvak kitesztelésre szolgáló gépeknek gyakorlati alkalmazásba vételének betanítása, mind itt lenne.

Oly dolgok, melyek a haladás feltételes megismerését is követelik, mint az, hogy az egyleti tagok terményeiket a gazdasági egylet tekintélye — firmája alatt adhassák el, és vehessenek ezikket szükségleteik fedezésére, szintén az egylet firmája alatt, — ez mind az egyleti tisztviselőket életképességtől nyer életet, de hogy ezek a szükséges felszerelésekben ne feszélyeztessenek, az egyletnek kell alkalmas módokról gondolkodni, hogy az elhelyezésekre szükséges épületek részint az egylet erejével, részint részvények eladásával, szóval a társulati erővel létesíttessenek. A többit az idő és a körülmények fejtik ki, fő dolog az, hogy telep legyen, mert e nélkül élet nem lehet, mert szerintem lehet bérbe kivenni házat, sőt talán a megye adhatna is egy vagy két szobát az egyleti iroda elhelyezésére, de ennek, ha én látványossá nem teszem a gazdasági egylet telepét, célt soha sem érek

Egy gazda.

Mükedvelői előadás.

— A „Gömörmezei Díjnoksegélyző-Egyesület“ színi előadása 1893. október 14-én —

A „Gömörmezei Díjnoksegélyző Egyesület“ legutóbbi mükedvelői előadása újabb tanubizonyosságát képezi ezen humánus czélú egyesület ügyes szervezete és életrevalóságának. Örömmel látjuk annak gyakori fellépését ily téren annyival inkább, mert a tulajdonképeni mükedvelői társulat hosszas vesztelése folytán ezen egyesület nyújt egyetlen alkalmat a közönségnek arra, hogy mükedvelői előadásokban gyönyörködjék.

Az egyesület jelen színpadi szereplésének érdekességét emelte az, hogy ezuttal helybeli szerzőnek eredeti színművét hozta színre először.

Az előadott darab: Paal Gyula „Cine Mintye“ című három felvonásos népdramája, egyike azon szerényebb igényű színműveknek melyek a közönség érdeklődését inkább lokális jellegük által fokozzák. Meséje röviden a következő:

Özv. László Istvánné (Tóth Rózsa) leányával Erzsivel (Rábely Katicza) és gyámleányával Juczival (Mihályi Lajosné) egy alsó-fehérmegyei faluban az 1848-iki szabadságharc kezdetén megvonulva él. Juczi gyámleányát Gligor Mihály gazdag oláh földművesnek (Kathona István) fia Péter, bányamunkavezető (Mihályi Lajos) ostromolja szerelmével, de a leány más, t. i. Solyom Sándor gazdaleányt (Vajda István) szereti. Erzs, Lászlóné leánya viszont titokban Péterért eped. Gligor Mihály ki egyetlen fiát Pétert bálványozza, mindent elkövet, hogy Lászlóné gyámleányát Juczit, fia részére feleségül nyerje, s midőn az vonakodik, azzal fenyegeti, hogy gyámánya ellenében fennálló követelését érvényesíteni fogja és Lászlóné házat és kis birtokát kénytelenül elárvereztetni. Ezen fenyegetéssel rábirja a leányt, hogy kezét gyámánya s nővére: a szerelméltő Erzs határozott és erőlyes ellenzése daczára Péternek odaigérje. Ennélfogva felhatalmazza Gligort, hogy kezét fia részére gyámányjától megkerje.

Mielőtt a kérők megjőnnének, néhány laza összefüggésű jelenetben megismerkedünk a darab mellékszemeivel: Kaba kálvinista rektorral (Fráter József), fiával Muki fűzfapoctával (Pásztor Pál) és naplopó barátaival (Juhász Dezső és Gelb Ignác) és Jankó béressel (Knöpfler Viktor). Utóbbi Lászlóné rokonának régi hű eselődje, ki hirt hoz a Királyhágón túl kiűtött forradalomról s a kezdődő oláh forrongsról.

Végre megérkeznek a kérők, s egy esinösen megírt, népies zamatu jelenetben a násznagy (Szalontai

és most is hallatszik mögöttük az ezredes erős, kemény hangja: „Ma a 124-ik ezred zenekara játszik; nem olyan jó mint a miénk!“

Pedig csak a homokban játszó gyermekek zajongtak körülöttük. Az anya sohajta vette elő az újságot és könyvtől homályos szemüvegén át olvasni próbált, a leány meg bánatos tekintetű vetett egykori tánczosaira, a kik nem ismertek rá többé. Margit most már huszonötödik esztendőjéhez közeledett, és a szomorúságtól megfinomodott szépsége sugárzóbb volt, mint valaha. Hasonlított a virághoz, melyet a viharos zápor megdűlt és megtisztít. Régi szilajsága, kacérsága eltűnt. Szelíd, komoly lett, mintha vezeklenék a vidám multért.

Egy nap zeneközben a szivarozva, csevegve sétáló tisztiek között új arcot vett észre. Rögtön eszébe jutottak a tábornok báljai és a félénk udvarló, ki egy sarokba vonulva, majd elnyelte őt szemével.

— Nézd mama . . . a hadnagy . . . mondá anyjának.

A hadnagy szintén észrevette őt, mert elsápadt és elválva társaitól, levett sapkával közeledett hozzájuk. Az ezredesné gyorsan összehajította az újságot és jóakaró mosolygással mutatott az előtte álló székre:

— Hogyan, ön az, hadnagy ur? . . . Mily rég volt szerencsénk! Igazán örvendünk! . . . De bocsásson meg, a miért hadnagnak neveztem, hiszen már három sujtást visel . . .

A fiatal ember elpirult és tövéről hegyire elmondta, hogy lett kapitánnyá a nam-dini esata után . . . sok hely üresedett meg . . . Aztán öt hétig volt ostrom alatt a tujen-kuani erősségben, szüntelenül küzdve a dühösen támadó kínaiakkal . . . Az utolsó napon megbeséült, épp mikor a szabadító sereg érkezett, állapota súlyos volt, hát visszaküldték Franciaországba. A becsületrendet hozta magával. Utközben csaknem egészen fellábadt és megérkezése után rögtön zászlóaljparanesnökké léptették elő.

A két nő hallgatott. Az anyja jeles szakismeretével azt számítgatta magában, hogy a fiatal tiszt teljes tíz évvel előzte meg társait. A leány pedig csak nézte az ifjút, kit alig lehet megismerni, oly előkelő lett sápadt arcával és megnyult vonásaival. Hogy vethette meg a derék katonát a ki vérely szerzte meg rangját és most biztos jövőnek néz elébe!

A kapitány is nézte Margitot. Hát csakugyan ő ez

Samu) megkeri Gligor Péter részére Juczi kezét Lászlónétól. Lászlóné a kérőket visszautasítja, Juczi ellenben a megkerést elfogadja, mire kiderül, hogy Juczit fenyegetéssel kényszerítette az öreg Gligor e lépésre, a násznagy letépi botjáról a bokrétát, s Gligorék ellen fordul a falu népe. A két Gligor boszut eskszik meggyaláztatása miatt s a bosszu oda kiáltott szavával: „Czine Mintye!“ véget ért a felvonás.

A következő felvonásban huszárok toborzzák a védő magyar hadsereg részére a katonát. Felesap Solyom Sándor is, ki Juczit hűtlennek hiszi. Csakhamar elterjed a hír, hogy az oláhok Gligor Péter vezérlete alatt betörni készülnek a faluba. E hír hatása alatt a falu népe megrohánja Lászlóné házat, kit a szerencsétlenség okozójának tart azonban inuen az oláhok közeledésének hírére elszélednek. Ekkor jelenik meg Gligor Péter, ki fegyvereseit elhagyva, előre jött s találkozik atyjával. Az öreg oláh megbánva felleobanását, esillapítja fiát és elvonulásra akarja bírni, e közben azonban Gligor Péter két fegyverese jelenik meg, kik Pétert a támadásra szólítják fel. Némi önküzdelem után Péter az elvonulásra hívja fel embereit, kik ezt árulásnak véelve, vezérüket leszurják.

A dráma befejezésül Solyom Sándor boldog lesz szerelmével: Juczival, s e boldogság éles ellentétül a nép Gligor Péter holttétét viszi a színen át, követve a megtévelyodott Erzs által

A dráma hatásos jelenetekben gazdag, nagy kár azonban, hogy a kitünően megépített expozíció után egy felvonáson át a eseményekkel sem halad előbbre, ellenben a dráma vége felé, kellő indokolás és előkészítés nélkül rohamosan torlódnak egymásra az események. Így például Péter leszuratása teljesen váratlanul s alig-alig indokoltan következik be. A főalakok jellemrajza kissé darabos, sőt a Juczié — ugyszólván — elhibázott, lévén teljesen indokolatlan göresös ragaszkodása Gligor Péter kezének elfogadásához, holott anyja és nővére vagyonuk árán sem kívánják e frigyet. A mellékalakok közül Kaba a tanító, ennek fia a poeta és választottja egészen laza összefüggésben állanak a főselekménnyel, a mi miatt irántuk a közönség érdeklődése fel nem támadhat.

Ennyit a darab fogyatkozásairól, mely egyébként elég ügyes színpadi technikával, szép nyelvezettel van írva, és szerzőjének e téren való hivatottságára joggal enged következtést.

A mi az előadást illeti, az a darab nehézsége s a jellemekben való hiányok daczára, sikerültnek mondható.

A nevezett szereplők közt kiünő alakítást nyújtottak Rábely Katicza és Mihályi Lajosné; elevenen mozgott Tóth Rózsa, Majorossy Erzsé és Sarinay Margit, míg a férfiak közül Mihályi Lajos Péter néhez szerepében feladatát kitünően oldotta meg. Utánna legjobb volt Knöpfler Victor alakítása, Kathona István, Fráter József, Vajda István, Pásztor Pál, Zubó Kálmán, Szabó Lajos és Szalontai Samu ügyesen működtek közre az összjáték sikerére.

A közönség, mely ezuttal a multkorinál kisebb számmal volt jelen, élénk és rokonszenves ovatiókban részesítette ugy a több izben lámpák elé hívott szerzőt, mint a szereplőket. Az előadást hajnalig tartó táncmulatság követte.

Kritikus.

Értesítés.

Az iparos segédek rajztanfolyama jövő november hó 1-ő vasárnapján veszi kezdetét. A tanítás vasárnaponként délelőtt 10—12 óráig, délután 2—4-ig történik; még pedig 10—11-ig polgári ügyiratok, számtan, könyvitelán, 11—12-ig szabadkézi rajz, délután 2—4-ig iparrajz.

Felhívtnak mindazon segédek, önálló iparosok, kik ezen ingyenes tanfolyam egyik vagy másik ágában magukat tovább képezni óhajtják, miszerint tanulási készségeiket az iparos segédek Önképző együletének helyiségében kített ivre névalírásukkal, e hó 31-ig kijelenteni, s november 5-én d. e. 10 órakor Tamásfalán, a Gond-

a komoly, higgadt teremtés, az egykori pajzán negédes leány? Százszor szebbnek látta e szomorú bájos teremtést, mint az előbbi volt. Ha akkor imádtá, most rajongott érte. Ilyennek álmodta, ilyennek óhajtotta mindig. Ép oly szép mint volt, de jobb, százszor jobb.

Szemük találkozott és a tiszt pillantásában oly lelkesedés égett, hogy Margit zavartan fordult el. Este lett. A hölgyek felkeltek. A kapitány nem bírt elválni tőlük; hazáig kísérte őket.

Másnap ismét találkozott a zenénél s azontul így volt ez mindennap. A tiszt odaült a leány mellé és mig a mama újságot olvasott, ők ketten fáradhatlanul csevegtek, soha sem mondvá semmit. Az idő meghidegült, a fasorokban rozsdás leveleket sodort a szél, nem lehetett többé áldöngélni. A kapitány és Margit órák hosszaiig sétálgattak a letarolt parkban.

Igy telt el december, édes együttlétben. De a kapitány néha nyugtalannak, idegesnek látszott. Egy nap felhevülésében kebléhez szorította a leány karját és ragyogó szemmel pillantott rá Margit már azt hitte, hogy azt fogja mondani: „Imádom önt!“ De még izgatottabb lett. Gyakran ment; Párisba és kevesebbet foglalkozott a két hölgygyel. Nem volt nyugta. Vajjon csalódtak benne? Ugyan mit forralhat magában?

Szilveszter este napján este hat órakor még mindig nem érkezett meg. Az özvegé a katonai kinevezéseket olvasta az újságban. Egyszerre kipirult az arca s felkiáltott:

— Kineveztek! Örnagy lett!

E pillanatban gyors léptek hallatszottak, az ajtó kinyílt és a türelmetlenül várt belépett. — Megindultan, mosolygva állott meg a két hölgy előtt. Az özvegé karját tárta feleje:

— Oh édes fiam . . . most már tudom mi bántott mindig!

A fiatal ember pedig a leányhoz fordult és szerelmes büszkeséggel mondá:

Most már jövendöm reménységét ajánlhatom önnek. Szeretem. Akar-e feleségem lenni?

Margit elsápadt arra a gondolatra, hogy mily kegyetlenül bánt egykor a derék fiuval. Aztán kezét nyújtotta neki, vállára hajította fejét és sirt örömeiben.

Ohnet György.

üzében elhelyezett faragó-iskola helyiségében a megnyitásra megjelenni sziveskedjenek.

A tanítás ugyanazon helyiségben fog foganatosíttatni. Rimaszombat, 1893. okt. hó 16-án.

Zachar Gusztáv, az iparisk. felügy.-biz. elnöke.

Meghívó.

A gömörmezei általános tanító-egylet nagyérdzei járásköre folyó évi október hó 28-án d. e. 10 órakor Nagy-Röczen a polgári iskola rajztermeiben tartja őszi körgyűlését, melyre a kör t. tagjait és a tanügyi barátait tisztelettel meghívom.

A gyűlés tárgyai:

1. Előki megnyitót.
2. A múlt tavaszi körgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése.
3. Értekezés: „Milyen módszeres eljárást és eszközöket használjunk a vilálos, erkölcsös és hazafias nevelés-oktatásnál?” Előadók: Csók György és Mánczós József.
4. „Miképen ismertessük meg a társadalommal a népiskola valódi hivatását?” Felolvassa: Barkóczy Gusztáv.
5. Folyó ügyek.
6. Indítványok.

Kelt Nándorvölgyben, 1893. október hó 14-én.

Ertl Heribert, jkőri elnök.

Hirek és vegyesek.

József főherceg felköszöntője. Szent-Iványi József, a esorbai fő tulajdonosa, megyénk egyik legelőkelőbb nagybirtokosa Szent-Iványi Miklós testvére nemrég magas vendégeket látott vendégszerető házában. József főherceg a magyar honvédség főparancsnoka és családja ugyanis fölkeresvén a magas Tátra vadregényes vidékét, Szent-Iványi József ura házába is betértek. A fejedelmi vendégek tiszteletére rendezett lukullusi lakoma alkalmából József főherceg a következő szavakkal emelt poharat a szíves házigazdáiért: „*En tekintetes, nemes, nemzeti és vitélő Szent-Iványi József bátyámat életem. Az Uristen őt sokáig éltesse!*” A kitünő hangulatban letöltött gazdag lakoma alatt József főherceg még háromszor emelt poharat, többek közt szellemes felköszöntőben éltetvén a négy jelenlevő Józsefet.

Megemlékeztünk már azon ritka születésnapról, melyet megyénknek az országosan becsült s köztisztviselnek örvendő egyik vezérfia, az őz rofi Borbély László f. hó 5-én ünnepelt. Mint utólag értesülünk, a nevezetes születésnap alkalmából az ünnepeltnek egyik rokona, a Szathmáry Király család előkelő tagja: Szathmáry Király Barnabás sikerült üdvözlő költeménnyel lepte meg az agg házigazdát. A költeményt, melyet lapunk mai számának tárczájában közlünk, szerzője általános lelkesedés közepette olvasta fel.

Radvánszky Karoly temetése jf. hó 6-án, illetve 7-én rendkívül nagyszámu, előkelő gyászoló közönség részvételével, nagy halotti pompával ment végbe. A beszentelés Sztáryán ment végbe, honnan a koporsót a gyász kíséret Tornallyára követte. Innen a halott Radványba, a családi sírboltba szállítottatott.

Hymen. Folyó hó 16-án esküdött örök hűséget Groszák István szentesi kereskedő Philadelfi Emánuel j. taploczai ág. ev. lelkész bájos leányának: Izabellának. Az esketést Baltház Antal jolsvai lelkész végezte. Tartós boldogságot kívánunk.

A gömörmezei egyetemi ifjusági kör folyó hó 14-én tartotta az évi alakuló közgyűlését. A szűnidei tisztikar s a pénztárnok jelentésének tudomásul vétele után a jövő évi tisztikar következőképpen választott meg: elnökké Reményi Aladár joghallgató, alelnökké Dapsy Viktor orvosanhallgató, titkárrá Kubinyi János joghallgató, jegyzővé Pósch József műegyetemi hallgató, pénztárnokká: Jaczko Pál joghallgató, ellenőrré: Hevessy László joghallgató. Háznapgyá: Harmatz Loránd joghallgató választottak meg. Ezenkívül meg lettek választva rendes bizottsági tagokul: Törköly László műegyetemi hallgató, Baksa Dezső joghallgató, Vajner Gusztáv joghallgató. Póttagokul: Pető János joghallgató és Bodor Dezső bölcsészett hallgató. Több érdemleges ügy elintézése után a következő gyűlés ideje november hó 4-ére határozatott el.

Pályázat lelkesíti állomásra. A gömöri egyházmegyébe kebelezett kálósai ev. ref. egyház lemondás folytán megüresedett lelkesíti állomásra, mely a IV.-ik osztályba soroztatik, pályázat van hirdelve. A kérvények Nagy Pál espereshez Tornallyára folyó hó 25-éig küldendők be.

A rimaszombati róm. kath. olvasókör által folyó hó 15-én rendezett díjtekérés a kör saját tekéző helyiségében nagyszámu közönség élénk részvételével ment végbe. Az első díjat: egy eleven bárányt Dusek Károly; a második díjat: egy tajtpipát Vajda István, a harmadik díjat: egy szivartárazát Zsuffa Kálmán nyérték el. Volt ezenfelül több kisebb díj is. A versenytékést este a kör helyiségében mintegy 100 teritékü, emelkedett hangulatu társas vacsora követte, melyet néhány sikerült felköszöntő fűszerezett. — Az értekezés után az ifjuság mihamar táncra perdült, s lankadatlan hűvel a kora hajnali órákig mulatott. Közben tombola volt, melyen számos díszes s néhány igen értékes tárgy sorsoltatott ki. A rendkívül kedélyes vigalom méltán dícséri ügybuzgó és derék rendezőit.

Uj divatúru üzlet. Városunk és vidéke közönsége bizonyára élénk érdeklődéssel veszi tudomásul a hiteles forrásból származó hírt, mely szerint két helybeli rokonszenves fiatal kereskedő: Grosinger Márton és Kohn Miksa, rövid idő alatt a Deák-utcai Ádám-féle házban egy — a modern kor igényeinek minden tekintetben megfelelő — férfi és női divatúru kereskedést rendez be a fenti társas cég alatt.

Uj-Tátrafüreden a beküldött névsor és kimutatás szerint megfordult a folyó évad alatt 2632 vendég. Eből volt belföldi 2184, külföldi 448; fűrdővendég 1106, átutazó 1526, a múlt évi forgalomhoz viszonyítva 281 személylyel több. Uj-Tátrafüredre a szép őszi napokat felhasználva, még mindig érkeznek vendégek. De október végével ez is lezáródik s tulajdonosa Dr. Szontagh Miklós Abbaziába költözködik tífíre s ott orvosi gyakorlatot fog folytatni.

T. olvasóinknak szivesfigyelmébe ajánljuk Kármán S. helybeli könyvkereskedőnek lapunk mai számában közölt hirdetését. Megyénk kulturális előhaladásának vélnk szolgálatot tenni azon törekvés támogatása által, mely ezen közhasznu vállalatnak új alapra fektetését tűzte ki célul.

Felső-Hangony községben körjegyzővé a folyó hó 9-én megejtett választás alkalmával Madarassy Árpád választott meg.

Értekezlet a gömörmezei honvédség ügyében. Folyó hó 8-án Jolsván a megyénkben állomásozó honvédség áthelyezésének kérdésében fontos értekezlet volt. Abban résztvettek: Jelentsik Vince altábornagy, a IV. honkérület parancsnoka, Jelinek ezredes, főhadbiztos, a Jolsván elhelyezett honvédszászlóalj részéről: Petőcz János zászlóaljparancsnok, továbbá Bornemisz László, megyei alispán, Kubinyi Géza, a jolsvai kerület országgyűlési képviselője, Basilidesz Gusztáv Jolsva város polgármestere, Kuna Aurél főszolgabíró, Hoffman Miksa, Mariássy Gyula, Czibur Imre városi ügyész stb. Az értekezletnek célja volt a gömöri honvédszászlóalj jövődő elhelyezése tárgyában véleményező határozatra jutni, és pedig a lehetőség szerint oly határozatra, mely a honvédségnek Jolsván való megmaradását biztosítaná. Két év óta ugyanis folyton az az eshetőség kísért, hogy a honvédszászlóaljat magasabb katonai és stratégiai szempontokból áthelyeztetik, kárpótláskép azonban esetleg az egész 16-ik honvédezered 3 zászlóalja s a kiegészítő parancsnokság Besztercebányáról Jolsvára koncentrálták A zárt ajtók mellett lefolyt értekezlet eredménye eddigelé nincs a nyilvánosság elé szánuva, annyi azonban nyílt titok, hogy Jolsva, mely annak idején a gömörmezei városok közt egyedül vállalkozott a honvédség szives befogadására, s azt a kor igényeinek megfelelő szép laktanyában helyezte el, ezuttal is tetemes áldozatok árán is késznek nyilatkozott az illetékes katonai intéző köröknek minden kívánságát teljesíteni, azon czél elérése végett, hogy a zászlóalj ott maradjon, illetve az ezred ott székeljen. Ugyane czélból nemrég egy imponáns küldöttség tiszteletgel a honvédelmi miniszternél, melyben résztvettek: Hámos László tőispán, Bornemisz László alispán, megyénknek öt országgyűlési képviselője, s több más megyei notabilitás, valamint a város küldöttei. Szivesen óhajtuk, hogy Jolsva város ebbeli kívánsága teljesüljön.

Vadász szerencse. A jolsvai vadászokra ez idén mosolyog a vadász szerencse. Folyó hó 8-án Tóth György főhadnagy két szép őzbakot, Flentiszz Endre pedig egy őzbakot ejtettek el, Czibur Imre pedig egy szép vaddisznót terített le. Az e hó 16-án végbement vadászat alkalmával a Czibur Imre s több honvédtisztből álló vadásztársaság az Ochtinával határos erdőrezsléltől egy hatalmas, három év körüli medvét s egy vaddisznót hozott haza vadászszákmányul. Nevezetes, hogy a felhajtott medve vad dűhében az egyik vadász lábát megkapta, de egy jól irányzott puskalövés őt, mielőtt a vadászbán kárt tehetett volna, ártalmatlanná tette.

Haszonbérlet. Özvegy Wohl Gáspárné téske-pusztai birtokát folyó hó 1-től tizenkét évre haszonbérbe vette Pauláth Ferencz volt nógrádmegyei telki pusztai haszonbérlo.

A kereskedelmi kamarák és a milleniumi kiállítás. Lukács Béla kereskedelmi miniszter egy buzdító leiratban felhívta az összes kereskedelmi és iparkamarákat, hogy az ezredéves kiállítás iránt minél melegebb érdeklődést tanúsítsanak. Hangsúlyozza a leirat, hogy a kamarai titkároknak ez irányu tevékenységét minden módon fokozni óhajtja s a velök tartandó havonkénti üléseken kíván időről időre meggyőződni arról, hogy az érdeklődés az ügy iránt általános-e és hogy mely iparágak kidomborítására helyeznek az egyes kamarák kiváló súlyt. A miskolezi kereskedelmi és iparkamara, — melynek kerületébe megyénk is tartozik, — a megyénk területén első sorban Rimaszombatban és Roznyón szervezendő helyi bizottságokat alkalmasint a közel jövőben meg fogja alakítani, s e végből Radvány István, a kamara igazgatója és Sugár kamarai titkár ideérkezése nemsokára várható. Részünkről kívánatosnak tartjuk, hogy ez irányban mielőbb intézkedés történjék, mert a helyi bizottságoknak amugy is tengerenyi teendője lesz, ha megyénket méltó módon és kellőképp kívánja képviselve látni a milleniumi kiállításon.

Rendőri és törvényhatósági orvosok új vizsgája. A belügyminiszternek folyó évi szeptember hó 30-án kelt szabályrendelete értelmében azon törvényhatósági és rendőrségi orvosok, kik ezen állásukban két évet meg be nem töltöttek, folyó évi november hó 1-étől, mint a rendelt életbeléptetése napjától számított egy év alatt a tiszt orvosi vizsgát letenni kötelesek. A jövő 1894 év első napjától pedig törvényhatósági és rendőri orvosul csakis tisztí orvosi vizsgát tett egyén lesz alkalmazható. E végből Budapesten és Kolozsvárott külön szervezett vizsgáló bizottságok rendszeresítették. Azok, kik még ez év folyamán óhajtják az előirt vizsgát letenni, folyamodványukat a vizsgáló bizottságoknál folyó évi december hó 1-ig kötelesek benyújtani.

Törvényhatósági telefonhálózat létesítését tervezi a kereskedelmi minisztérium a közigazgatás egyszerűsítése és gyorsítása céljából. Minthogy a létesítendő hálózat, évi bérlet útján, magán egyéneknek is hozzáférhetővé lesz, e roppant horderejű újítás a társadalmi élet minden terén fogja áldásos hatását éreztetni.

A vasuti utasok biztosítása. Érdekes tervet mutatott be a napokban egy fővárosi lakos dr. Wekerle min. elnöknek. A tudományos készültséggel megírt memorandum a vasuton utazók kényszer útján való biztosítását tervezi minden az utazás alatt előforduló baleset ellen, olyan módon, hogy a menetdíj minden forintja után egy krajczár biztosító-díjat állapít meg. A memorandum írója alapos statisztikával és pontos számvetéssel mutatja ki, hogy tervének elfogadása esetén minden egyes keresetképtelenség alkalmával tizenkétezer, halál esetén pedig huszonegyezer forint volna fizethető a sérült utazónak, illetőleg a halott hozzátartozóinak. A miniszterelnök az érdekes tervet tanulmányozni fogja.

A miskolczi kereskedelmi és iparkamara szeptember hó 28-án tartotta havi ülését Radvány István kir. tanácsos elnökelele alatt. A kamara részére megrendelt Baross arezkép immár elkészült; az ünnepélyes leleplezés még ez év folyamán fog megtörténni. — Elha-

tározta a kamara, hogy saját céljaira épületet emeltesse egy telekre vonatkozó szerződést jóvá is hagyott. A miskolezi postai szolgálatot az illetékes igazgatóság olyképp óhajtván reformálni, hogy a csomagok és utalványozott összegek házhoz vitétnének, a kamarától véleményt kér ez iránt. A kamara többsége a reformot ellenezte; mivel előnyöket nem biztosít, legfeljebb új terhet ró a kereskedő-osztályra. Az áruforgalmi statisztikai érték megállapító bizottság a kamara képviselőjéül elnökét küldte ki. A nagyobb terhet vivő közuti járművek keréktalp szélességének kötelező megállapítását a kamara nem óhajtja. A putnoki ipartestületi betegsegélyező pénztár felállítására nem pártoloták, mivel a taglétszám csekély, de gyöngiténé a kerületi pénztárt is. Ellenben a nagy-szlabosi papírgyár pénztárának létesítése ellen aggály nines. A kamara 1894. költségvetése elfogadotatott. A kiadások 11,560 frtra, a bevételek 4% illetékkutsu mellett 12,885 frtra, egyéb fixbevételek 500 frtra előirányoztatottak. felesleg tehát 1825 frt.

Gazdasági könyv ezim alatt november hóban egy érdekes munka fog napvilágot látni, melyet Laykauf M. E. m. földhitelintézeti hivatalnok és gr. Grotta Grottenegg F. hitbizományi birtokos állított össze és fog kiadni. Két részből fog állni: I. Gazdasági számviteli napló. II. Gazdasági számviteli kézi-könyv. Nagyon hasznos, mondhatnók nélkülözhetetlen tudni valók tárháza, melyet a program után szivesen és bizalommal ajánlunk közönségünknek. Ara 6 korona lesz.

Tanítók figyelmebe. A Szülőföld vagyis a föld-isme örökintéi tárgyalása a népiskola III. osztályában, írta Lewandowsky István. Ez az ung beregmezei róm. kath. néptanító-egyesület által jutalmazott pályamű most jelent meg. A könyv egy 80 lapra terjedő vezérfonal, melyet egyetlen tanító sem nélkülözhet, a ki iskolájában sikeresen akarja a földrajzi tanítást. Az egész tananyag 32 órára van felosztva. Nem csak a tényleg tanítással foglalkozó tanítóknak, hanem a képezdei növendékeknek is nélkülözhetetlen ezen vezérkönyve és bizonyára minden tanító-képezdében hova-tovább be fogják vezetni. Ez az egyetlen vezérkönyv, mely szerint a növendékeket a térkép ismeretére képes a tanító megtanítani. Vagyis nem a földrajzi tankönyvek anyagának bemagoltatását, hanem a térkép szerinti tőkéletes eligazodást ezéleza az eredményezi. A ki könnyen és lelkiismeretesen akar tanítani, bizonyára ezt a módszert fogja használni. Ara 50 krajczár. Kapható Kármán S. könyvkereskedésében Rimaszombatban, honnan a széküldés az összegz élezetes be-küldése után azonnal és pontosan eszékölöztetik.

Exclusiv ujdonságok tiszta gyapjukelmékből nagy választékban érkeztek Steinfeld és Fischer cég férfi-szabó üzletébe Miskolezón. Ezen cég fűtőrekvésének tartja a ruhák izlésteljes elkészítésére és elegáns kiállítására a legnagyobb figyelmet fordítani. Őszi és téli szövet ujdonságokból, minták jutányos árak jelzésével, legujabb angol divatkép kíséretében készséggel küldetnek bérmentve, és rendelések az országos vásárok alkalmával Rimaszombatban (Rózsa vendéglő) elfogadotatnak Steinfeld és Fischer cég által.

A pesti hóher ezim alatt Székely Aladár budapesti könyvkiadónál egy történeti regény jelent meg, melynek Kozarek Ferencz, a jelenlegi hóher által irt előszavában és egy sajátkezűleg kiállított nyilatkozatában közli a közönséggel, hogy 30 évi működése folyamán összes élményeiről lelkiismeretesen naplót vezetett, melyet Dr. Sugár Győző általános kedveltségű írónknak átadott, ki e jegyzetek nyomán egy rendkívüli érdekesítő regényt alakított. Az előszó, valamint a hóher nyilatkozata annak sajátkezű aláírásával: „Kozarek Ferencz, budapesti magy. kir. hóher”, van előtva, és igaz tényeket nyújt az olvasó közönségnek. E regény megjelenése után egy Rubinstein Izidor nevű könyvkereskedő, ki szedett-vedett német fércmunkákat a leggyaralóbb magyar fordításban ad ki, megtámadta „a pesti hóher” című regényt és annak kiadóját, mire Székely Aladár, Rubinstein Izidor ellen a budapesti törvényszéknél Dr. Földes Árpád fővárosi ügyvéd által, rágalmazás és becsületsértés miatt sajtóper indított. „A pesti hóher” című regényből már is 12 fűzet jelent meg és az általános bizalomnak örvendő kiadó kijelenti hogy a regény rövid idő mulva teljesen be lesz fejezve.

CSARNOK.

A legsúlyosabb sértés

(Humoreszk.)

Egy társaságban, a hol egész sereg viruló szép asszony trécselt együtt a bájos menyecskék ismert fűlbeszédű esiesérgésével, valaki fölvetette azt a kérdést: hogy vajjon egy művelt, lovagias férfi egyáltalában megsértethet-e egy nőt?

Sokféle vélemény akadt pro és contra. — Alaposan meg lön vitatva, hogy nem-e sértés már maga az az ujjában népszerű szokás is, hogy egyes fiatal emberek csapatban állanak a bálterem közepén, a helyett, hogy rogyásig táncoltatnák a bájos hölgyeket. Vagy épen akadnak olyan álmag kedélyű férfiak is, akik képesek egészen komolyan elszundikálni egy elegáns hölgytársaság közepette.

Mikor már mindezen túljárt a vita, az egyik komponista, aki olyan mint egy fekete szirmu halovány teljes róza, s a kinek bájosan hunyorgó nagy szemei szögletben egy kis melancholia, meg sok szellemes gúny kedvelődik, szót kért:

— Hagyjátok el asszonyok, mind ez semmi. Én azt, amiért csak neheztelni szoktunk, s duzzogással büntetjük a hűnöst, nem is veszem komoly sértésszámba.

Általános elképedés. Egy pikans, fitos orru asszonyka, a ki gyakran szalmaözvegy, félhangosan megjegyző:

— Szegény barátom, azt mondják, véri a férje. — A esüdes baráti malicia nem kelt valami különösebb hatást, mindenki a borzasztó leleplezésre kíváncsi, mit a bájos regelő ajkáról remélnék.

— Nos halljuk!

— Talát emlékeznii fogtok arra a esinos, sugár barna fuara, aki egy esomó esztendővel ezéltű olyan kirtartóan, híven és kétségbeesetten udvarolt nekem. Az uram csaknem provokáltatta egy egészen ábrándos jo-

gász estnyért, mikor féljézsaka nem birt elaludni az én imádóm szerenádjá miatt.

— De hisz ez egyáltalán nem sértés!

— Kérem, csak kevés türelemmel tessék lenni. Az én ábrándos, szerelmes imádóm, miután egy nyári vakációt átépkedett, szépen visszament a fővárosba s bevégezte a tanulmányait. Még egy pár lángoló és imádatdóan buta levelet kaptam tőle, s ezzel eltűnt a szemem elől. Talán tavaly olvastam, hogy valahol Keszki-Kurtán kinevezték aljárásbírónak.

— Nos, nos?

— És most jön a java. Tegnapelőtt kapok egy levelet. Az írás merőben ismeretlen. (Oszintén bevallom, már egészen elfelejtettem, milyen az írása.) Felhívtam, ő írta, az én egykori szerénas lovagom, holdvilágfáló troubadourom; aki azzal fenyegetett, hogy beáll karthausi barátának, mert az az egyetlen nő, akiért érdemes élni e világon (már hogy én) nem lehet, nem akar az övé lenni. És képzeljétek mit ír a nyomorult?

— Ertesít, hogy megnősült, most született meg az első fia, nagy zavarban van s hivatkozván praxisonura, fölkiér: szerezzek neki egy — jó szoptatós dadát.

Az egész társaság elszörnyedt s egyhangulag konstatáltott: hogy tényleg ez a legsúlyosabb, halálos sértés, a mit egy néhai imádó az ő néhai ideáljával szemben elkövethet. F. Sz.

Felelős szerkesztő: Dr. KÁRMÁN ZOLTÁN.

Nyilt-tér:*)

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, miszerint lakásomat és üzleti központi irodámat folyó évi november hó 1-től Budapestre nádor-utca 20. sz. a helyezem át.

Rozsnyón, 1893. október 6-án.

Tisztelettel
GRÜNMANN ARNOLD.

*) E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk

Magán-hirdetések.

A gömörmegeyi nép- és iparbank a három évre lekötött betéteknél 1000 forinttól kezdve a kamatlátat 4½ százalékra emelte.

Rimaszombat, 1893. október 12.

Az igazgatóság.

Jó, ajánlható és kiváló

alma és körtefajokból

adok — biztos s legkönnyebb megismerés, esetleg meghatározás céljából! — fajonkint 2—3 drbot 10 krért.

Csomagolás 10 fajnál 25 kr.

Oltóvessző a 2 kr.

Oltvány a 30 kr.

Hanák Manó,

Tiszolcz.

1—2

Makkeladás.

A rimaszombati földmives iskola gazdaságában ez ideig csermakk eladó.

Az igazgatóság.

Táncztanítási jelentés.

Alólirott tisztelettel hozom a t. szülők és gyámok, valamint mindkét nembeli ifjuság becses tudomására, hogy

Jolsván

táncztanítási tanfolyamot nyitok, és azt november hó 5-ik napján kezdem meg

Tanítani fogom — a helyes állás és a test kiképzésére megkivántató szabályokon kívül — minden a főbb körökben is divatozó legujabb magyar és külföldi táncokat.

Midőn ezt tudatni szerencsém van, a t. közönség szives pártfogását kikérve, maradtam

Rimaszombat, 1893. okt 16-án

Kiváló tisztelettel:

Dobránzky János,
táncztanító.

Ridzike salata-gomba.

Kitűnő minőség egy 5 klgr. bődön 2 frt 60 kr.

Válogatott . . . egy 5 klgr. bődön 3 frt 40 kr.

Affonya . . . egy 5 klgr. bődön 3 frt 40 kr.

A fentjegyzettek minden postaállomásra bérmentve küldetnek.

Tiszolezi nemes gyümölcs 100—200 klgr. ládákban a legjutányosabb árak mellett küldetik

KUCHTA D. J.,
exportüzlete Tiszolcz (Gömör.)

Hirdetmény.

4905. szám. A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a magyar kir. kincstár végrehajthatónak Ragályi Andor végrehajtást szenvedő elleni 255 frt 7½ kr. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén lévő Alsó-Szuba községben fekvő az alsó-szuhai 224. sztkvben foglalt 586. 713. hrszámokból előbb Ragályi Andor jogán járó jelenleg Ragályi Ferenc tulajdonát képező felelő részére az árverést 1889 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1893. évi december hó 4-ik napján délelőtt 10 órakor Alsó-Szuba községben a bíró házához tüzetik ki, a megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 188 frt 90 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. törvény-cikk 42. §-ában jelzett arfolyammal számított és az 1881 ik évi november hó 1-én 3333-ik szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881-ik LX-ik t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át-szolgáltatni.

Kelt Rimaszombat, 1893. évi szept. hó 4-én.
A rimaszombati kir. törvényszék mint tkönyvi hatóság.
Altdorffer, kir. tvszéki bíró.

Orgonajavítások.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek, különösen pedig a tisztelendő lelkész és t. kántor tanító uraknak valamint a nemes gömöri egyházaknak becses tudomására hozni azt, hogy pár hó óta itt tartózkodom és mindennemű hangszereket, különösen orgonákat jutányos áron igazítok, avagy újakat is készítek. Eddig Oláh-patakon, Gócsón, Fekete-patakon, Kis-Szlaboson, Hankován, Fekete-Lehotán, Rozlozsnán, Ragályon, Jolsván, Hisnyón, Mnisányon, Köviben, Süvetén, Liezén és Harkácsón igazítottam az orgonát. Jelenleg a zeherjei templom orgonáját tisztítom és hangolom. A megrendeléseket és leveleket október végéig oda kérem intézni. Továbbá ajánlom szolgálatkészségemet mindenféle képek festésére, valamint megromlott állapotban levőknek kijavítására; ugyszintén képkerekek aranyozása és javítására.

Munkámért jót állok.
Eddigi itt működésem sikerét bizonyítványaimmal igazolhatom.
Zeherje, (u. p. R.-szombat) 1893. okt. 10-én.
A nagyérdemű közönségnek alázatos szolgálata:
Misurecz Béla,
orgonaműves, szepes-lőcsei lakos.

1—2

Fiatall gazdatiszt,

ki mező- és tejjgazdasági intézetet jelesen végzett, több évi gyakorlattal s a gazdaság minden ágában kellő jártassággal bir: szerény feltételek mellett megfelelő állást keres. Czim a kiadóhivatalban.

Árlejtési hirdetmény.

Rimaszombat r. t. város eselédei részére 1894-ik évre szükséges és 1936 korona 20 fillérre, előirányzott ruhaneműek, árlejtés melletti kiadása folyó évi október hó 23-ik napján délután 2 órakor a rendőrkapitányi hivatalban fog eszközöltetni

A vállalkozók 200 korona bánatpénzzel jelenjenek meg.

Rimaszombat, 1893. október hó 9.

Id. Badinyi Gyula,
r. kapitány.

ELŐNYÖS ALKALOM!

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek becses tudomására hozni, hogy helyben több mint három évtized óta fennálló

könyv-, papir-, írószer- és rajzszerekkereskedésem

vezetésére minden valószínűség szerint a közel jövőben sikerülni fog egy kitűnő, a fővárosban hosszabb ideig működött szakerőt megnyernem, s ekkép azon óhajtatásomat megvalósítanom, hogy ezen fontos kulturális szükségletek kielégítésére hivatott vállalatomat egészen új, modern alapra fektessem.

Ez ökből a jelenleg több példányban rak-táronom levő számos, különféle szakhoz tartozó irodalmi műve, egymint: regények és elbeszélések, történelmi, pedagógiai, gazdasági és egyéb szakmunkák fölös példányainak, továbbá többnemű felhalmozott papir-, író- és rajzszereknek

mélyen leszállított áron

való elárúsítását határozom el. Kiválóan kedvező alkalom nyílik ez által könyvbarátok, kasszinók, olvasókörök és könyvtáraknak számos jeles magyar műnek potom áron való beszerzésére, továbbá magánosok, hivatalok és irodáknak a legkülönfélébb papir-, író- és rajzszerek ezikkkel gyári árak mellett való teljes felszerelésére.

Ezen előnyös alkalmat, melyről egyetlen próbavásárlással bárki meggyőződést szerezhet, a m. t. közönség szives figyelmébe ajánlva, vállalatom új irányban való fejlesztéséhez kegyes pártfogását és támogatását tisztelettel kérem.

Rimaszombat, 1893. okt. havában.

Kármán S.,
könyvkereskedése.

Jelentékeny árteszállítás!

Hirdetmény.

4372 sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint bányahatóság közhírré teszi, hogy a rimamurány-salgó-tarjani vasmű-részvénytársaság részére Gömör-Kishont vármegye alispánja által az ált. bányatörvény 133. §-a értelmében 1892. évi február hó 10-én 2120. szám alatt kiadott előmunkálati engedély alapján a nevezett társaság rákosi vaskőbányáitól a vashegy-likéri sodrony-kötélpálya sarki szakaszához beagazólag Rákos és Szirk községek határában egyezség útján szerzett területeken létesített lóvonatu bányavasutról és Rákos község határában fekvő „Comordia Cornelia“ és „András László“ védnevű bányabirtokok részére ugyancsak egyezség útján szerzett földterületeken épített bányatelepről készített mérnöki munkálatok, u. m.: kimutatások és térképeknek az ált. bányatörvény 117. és 118. §§-aiban foglalt intézkedések szem előtt tartásával eszköz-lendő meghitelesítésére és a tárgyalás megtartására határnapul 1893. évi november hó 8-ának d. e. 9 órája, a hely színére Rákos községbe, a társulati bányatelep irodájába, és folytatólag 1893. évi november hó 9-nek d. e. 9 órája, a helyszínére Szirk községbe, a bíró házához tüzetett. Miről a kir. törvényszék az érdekelt feleket azzal értesíti, hogy jogukban áll a hitelesítendő munkálatokat, a nagyroczei kir. járásbírósg telekkönyvi osztályánál, valamint a rimaszombati kir. törvényszék, mint bányabírósnál megtekinteni, és hogy az érdekelt felek elmaradása a hitelesítési eljárást akadályozni nem fogja.

Rimaszombatban, 1893. október hó 10-én.

Dr. Kalocsay,
kir. törvsz. jegyző.

1—3

Kubinyi,
kir. törvsz. elnök